

Selvitys ja lausunto eduskunnan oikeusasiamiehelle tehtyyn kanteluun päätöksestä RAKYMP 31.10.2023 §104

Rakennus- ja ympäristölautakunta 12.03.2024 § 29
764/11.03.00.04/2023

Eduskunnan oikeusasiamiehen kanslia on varannut Parkanon kaupungin rakennus- ja ympäristölautakunnalle mahdollisuuden vastineen antamiseen päätöksestä RAKYMP 31.10.2023 § 104 tehtyyn kanteluun. Oikeusasiamies pyytää, että kantelun tutkimiseksi toimitetaan tarvittava selvitys ja lausunto annetaan kantelussa esitettyihin väittämiin. Lautakuntaa pyydetään lähettämään selvitys ja lausunto viimeistään 25.3.2024.

Valmistelija: Ympäristötarkastaja Elsi Hietaranta, p. 044 7865 650

Kantelutiedot

██████████ arvostelee kantelussaan Parkanon kaupungin rakennus- ja ympäristölautakuntaa ja ympäristötarkastajaa. ██████████ mukaan rakennus- ja ympäristölautakunta ottaa 31.10.2023 § 104 päätöksessään kantaa liikkumisvapauteen ja oikeuteen kuvata ilman lakiperustetta. Kantelun tiedot on esitetty kokonaisuudessaan oheisaineistona.

Kantelun oheen on liitetty myös ██████████ ja ympäristötarkastajan 3.11.2023 käymä sähköpostin vaihto. Sähköpostit on esitetty oheisaineistona.

Asian tausta

Pirkanmaan ELY-keskukseen toimitettiin 3.10.2023 selvityspyyntö luvattomasta kaatopaikasta Parkanon Keräystuote Oy:n kiinteistöllä Pertinmaa RN:o ██████████ osoitteessa ██████████, Parkano. Pirkanmaan ELY-keskus siirsi 9.10.2023 asian käsiteltäväksi toimivaltaiselle viranomaiselle eli Parkanon kaupungin ympäristönsuojelulle/rakennusvalvonnalle. Asian tultua vireille ympäristönsuojelussa/rakennusvalvonnassa kaupungin rakennus- ja ympäristölautakunta käsitteli asiaa 31.10.2023 § 104.

Selvityspyynnön mukainen asia käsiteltiin asianmukaisesti pöytäkirjan otteesta ilmenevällä tavalla, kuten menettelyyn kuuluu.

Ympäristötarkastaja suoritti 24.10.2023 selvityspyynnön kohteena olevalle kiinteistölle tarkastuksen. Luvattoman kaatopaikan/jätekasan todettiin liittyvän Parkanon Keräystuote Oy:n hakemaan toimenpidelupaan 23-40-T piha-alueen rakentaminen. Kyseinen toimenpidelupa koskee 2000 m² suuruisen piha-alueen rakentamista jo olemassa olevan piha-alueen yhteyteen. Rakentamisalueen reunamilla on pintamaista koostuvat maavallit.

Luvattoman kaatopaikan/jätekasan paikantamisen yhteydessä havaittiin, että selvityspyynnön ohessa toimitetut kuvat on otettu jostain muualta kuin tiealueelta. Tarkastuksella toiminnanharjoittaja toi ilmi, että ██████████ oli 5.10.2023 liikkunut Parkanon Keräystuote Oy:n kiinteistöllä ja jätekasan takaa uhkaillut työntekijöitä poliisilla. ██████████ selvityspyynnön liitteenä toimitetut kuvat on mahdollisesti otettu tuolloin.

Tarkastuksella toiminnanharjoittaja kertoi yrityksen työntekijän, ██████████, keskustelleen ainakin pariin otteeseen ██████████ kanssa yrityksen toiminta-alueella. Kun ██████████ oli tullut alueelle asiattomasti elokuussa 2022, ██████████ oli

selvittänyt [REDACTED] tämän olevan tehdasaluetta, jossa ei saa asiattomasti liikkua. Yrityksen valvontakamerat ovat myös tallentaneet [REDACTED] liikkumista alueella esimerkiksi 28.10.2023. Yrityksen mukaan [REDACTED] liikkuminen ja valokuvaaminen yrityksen kiinteistöllä ja toiminta-alueella sekä poistumispyyntöjen noudattamatta jättäminen on varsin tavanomaista. Toiminnanharjoittaja kokee [REDACTED] toiminnan häiriköintinä ja kiusantekona yritystoiminnalleen.

Kaikkeen kiinteistöllä Pertinmaa RN:o [REDACTED] tapahtuvaan toimintaan liittyen [REDACTED] on tehnyt Parkanon kaupungille ainakin 15 vireillepanoa 20.8.2020–31.12.2023 välisenä aikana. Jatkuvat selvitys-, toimenpide- ja valvontapyynnöt, oikaisuvaatimukset sekä valitukset kohdentuvat kiinteistöllä tapahtuvaan yritystoimintaan ja niitä koskeviin päätöksiin. Vireillepanojen määrän perusteella voidaan todeta valituskynnyksen laskeneen normaalia tasoa alemmas. Rajanaapurina [REDACTED] on oikeus valittaa naapurinsa hakemista luvista. Systemaattinen valittaminen naapurin toiminnasta ja kaikista hakemista luvista ei kuitenkaan palvele kenenkään tarkoitusperiä ja kuormittaa sekä yrityksiä että viranomaisia tarpeettomasti.

Asian käsittely

Rakennus- ja ympäristölautakunnan 31.10.2023 § 104 päätöksestä käy ilmi selvityspyynnön asianmukainen käsittely. Siitä käy ilmi päätöksessä sovelletut säännökset, kuten VNa 331/2013 § 3 ja JL 646/2011, joiden valvonta ja soveltaminen kuuluu ympäristönsuojeluviranomaisen toimivaltaan. Hallintolain 31 §:n mukaan viranomaisen on huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisun kannalta tarpeelliset tiedot merkityksellisistä tosiseikoista. Yleinen selvityskeino on viranomaisen suorittama tarkastus. Päätöksestä käyvät ilmi seikat, jotka ovat vaikuttaneet asian ratkaisuun.

Toisin kuin [REDACTED] virheellisesti tulkitsee, ei rakennus- ja ympäristölautakunnan 31.10.2023 § 104 päätöksessä oteta mitään kantaa oikeuteen kuvata. [REDACTED] myös väittää, että lautakunnan mukaan kuvat on otettu paikassa, jossa ei saa liikkua. Pöytäkirjassa kuitenkin todetaan, että kuvia ei ole otettu tieltä, mikä on täysin eri asia.

Ympäristönsuojeluviranomaisen toimivaltaan ei kuulu yksilön liikkumisvapautteen liittyvien säännösten soveltaminen päätöksenteon perusteluna, eikä käsiteltävä asia koskenut alueella liikkumista tai kuvaamista. Sen sijaan viranomaisen selvittämisvelvollisuuteen kuuluu selvityksen hankkiminen ratkaisun kannalta merkityksellisistä tosiseikoista. Jätteenkäsittelylaitokset ja niiden piha-alueet ovat tavallisesti aidattuja alueita ympäristölupapäätöksen vaatimusten mukaisesti, koska toiminnanharjoittajan on estettävä asiaton pääsy alueelle. Parkanon Keräystuote Oy:n ympäristölupapäätös edellyttää näkösuoja-aidan rakentamista Kuruntien puolelle. Rakennus- ja ympäristölautakunta huomauttaa, että asian esittelijänä toimi ympäristötarkastaja, ei ympäristösihteeri, kuten [REDACTED] väittää.

Parkanon Keräystuote Oy on 2.5.2022 hakenut rakennusvalvonnasta toimenpidelupaa verkko-aidan rakentamiseksi kiinteistön Pertinmaa RN:o [REDACTED] ympärille. Perusteluna yritys on esittänyt toimenpideluvassa verkkoaidan rakentamiseksi sen, että alueella on havaittu asiattomia henkilöitä, jotka aiheuttavat turvallisuusriskin itselleen sekä saattavat tehdä ilkivaltaa. Alueella liikkuu työkoneita, jolloin asiattomien turvallisuutta ei voida taata. Tämän vuoksi alue tulee yrityksen mukaan aidata. [REDACTED] on tehnyt rakennustarkastajan 1.7.2022 §138 myöntämästä aidan toimenpidelupapäätöksestä oikaisuvaatimuksen 18.7.2022 rakennus- ja ympäristölautakunnalle. Rakennus- ja ympäristölautakunta on hylännyt

oikaisuvaatimuksen 6.9.2022 § 5. Tästä lautakunnan päätöksestä [REDACTED] on tehnyt valituksen Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen, joten yritys ei ole toistaiseksi voinut aitaamista toteuttaa. Todettakoon, että yrityksen piha-alueella on kaksi kappaletta asiaton oleskelu kielletty -kylttejä ja kameravalvonta.

Edellä kuvattua toistuvaa asiatonta oleskelua alueella ei ole kirjattu kantelun kohteena olevaan päätökseen, koska se ei suoranaisesti liity selvityspyynnön aiheena olevan asian käsittelyyn. Pöytäkirjassa on kuitenkin todettu, että asiaton oleskelu ja liikkuminen teollisuusalueella voi aiheuttaa vaaratilanteita, mikä pitää paikkansa. Lukuisat [REDACTED] ottamat ja kaupungille toimittamat valokuvat erinäisten vireillepanojen yhteydessä todistavat hänen käyneen Parkanon Keräystuotteen kiinteistöllä kuvaamassa.

Sähköpostin vaihto

Sähköpostitse 3.11.2023 tapahtuneeseen tiedusteluun ympäristötarkastaja totesi useita jätteidenkäsittelylaitoksia tarkastelleena, ettei sellaisilla alueilla saa asiattomasti oleskella ainakaan ilman asianmukaista suojaruustusta turvallisuussyistä. Liikkumisvapauden rajoittamiseen liittyvien säännösten soveltaminen ei kuulu ympäristöviranomaisen toimivaltaan. Toteamus tavanomaisista käytännöistä on neuvontaa, jonka noudattaminen tai noudattamatta jättäminen jää vastaanottajan oman harkinnan varaan. Mikäli lautakunnan jäsenet ovat päätösehdotuksesta eri mieltä, he voivat jättää asiasta eriävän mielipiteen tai ehdottaa muutosta esitykseen. Näin ei kuitenkaan 31.10.2023 kokouksessa tapahtunut. Lopuksi ympäristötarkastaja ohjeisti [REDACTED] olemaan yhteydessä esimerkiksi poliisiin, mikäli aiheeseen liittyvä lainsäädäntö askarruttaa ja toivotti hyvää viikonloppua.

Oheisaineistona:

Selvitys- ja lausuntopyyntö

Kantelu

Kantelun liite jätevallit kuvat

Kantelun liite sähköpostin vaihto

Kantelun liite RAKYMP 31.10.2023 § 104 (ote pöytäkirjasta)

Vireillepanot 20.8.2020-31.12.2023

Esittelijä

Ympäristötarkastaja Elsi Hietaranta

Päätösehdotus

Rakennus- ja ympäristölautakunta vastaa selvitys- ja lausuntopyyntöön edellä mainitusti ja täsmentää, että rakennus- ja ympäristölautakunnan 31.10.2023 pidetyssä kokouksessa 104 §:ssä käsiteltävä asia ei koskenut alueella liikkumista tai kuvaamista. Rakennus- ja ympäristölautakunnan 31.10.2023 § 104 päätös on perusteltu asiallisesti eikä kuvaamista tai liikkumista ole rajoitettu.

Päätös

Hyväksyttiin yksimielisesti.